

ساختار کتاب

کتاب شب امتحان **هویت اجتماعی (علوم اجتماعی) دوازدهم** از ۴ قسمت اصلی به صورت زیر تشکیل شده است:

(۱) آزمون‌های نوبت اول: آزمون‌های شماره ۱ تا ۴ این کتاب مربوط به مباحث نوبت اول است که خودش به دو قسمت تقسیم می‌شود:

الف) آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده: آزمون‌های شماره ۱ و ۲ را درس به درس طبقه‌بندی کرده‌ایم؛ بنابراین شما به راحتی می‌توانید پس از خواندن هر درس از درس‌نامه تعدادی سؤال را بررسی کنید. حواستان باشد این آزمون‌ها ۲۰ نمره‌ای و مثل یک آزمون کامل هستند. در کنار سؤال‌های این آزمون‌ها نکات مشاوره‌ای نوشته‌ایم. این نکات به شما در درس خواندن قبل از امتحان و پاسخگویی به آزمون در زمان امتحان کمک می‌کند.

ب) آزمون‌های طبقه‌بندی‌نشده: آزمون‌های شماره ۳ و ۴ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم تا دو آزمون نوبت اول مشابه آزمون‌های را که معلمان از شما خواهد گرفت، ببینید.

(۲) آزمون‌های نوبت دوم: آزمون‌های شماره ۵ تا ۱۲ امتحان‌های نهایی برگزارشده در سال‌های ۹۸، ۹۹، ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ هستند. این قسمت هم، خودش به ۲ بخش تقسیم می‌شود:

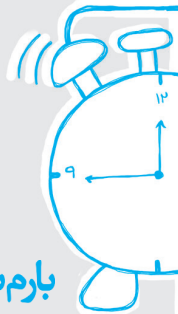
الف) آزمون‌های طبقه‌بندی‌شده: آزمون‌های شماره ۵ تا ۸ آزمون‌های نهایی خرداد ۹۸، خرداد و شهریور ۹۹ و دی ۱۴۰۰ هستند که طبقه‌بندی کرده‌ایم. با این کار باز هم می‌توانید پس از خواندن هر درس تعدادی سؤال مرتبط را پاسخ دهید. هر کدام از این آزمون‌ها هم، ۲۰ نمره دارند؛ در واقع در این بخش، شما ۴ آزمون کامل را می‌بینید. این آزمون‌ها هم نکات مشاوره‌ای دارند.

ب) آزمون‌های طبقه‌بندی‌نشده: آزمون‌های شماره ۹ تا ۱۲ را طبقه‌بندی نکرده‌ایم؛ پس، در این بخش با ۴ آزمون نوبت دوم، مشابه آزمون پایان سال مواجه خواهید شد. آزمون‌های شماره ۹ تا ۱۲ به ترتیب امتحان‌های نهایی خرداد ۱۴۰۰، خرداد ۱۴۰۱، شهریور ۱۴۰۰ و شهریور ۱۴۰۱ است.

(۳) پاسخ‌نامه تشریحی آزمون‌ها: در پاسخ تشریحی آزمون‌ها، همه آن‌چه را که شما باید در امتحان بنویسید تا نمره کامل کسب کنید، برایتان نوشته‌ایم.

(۴) درس‌نامه کامل شب امتحانی: در این قسمت، همه آن‌چه را که شما برای گرفتن نمره عالی در امتحان هویت اجتماعی (علوم اجتماعی) نیاز دارید، در ۱۱ صفحه آورده‌ایم، بخوانید و لذتش را ببرید!

یک راهکار: موقع امتحان‌های نوبت اول می‌توانید از سؤال‌های درس‌های ۱ تا ۵ آزمون‌های ۵ تا ۸ هم استفاده کنید.

فهرست

صفحه	صفحه	نوبت	آزمون پاسخ‌نامه
۲۷	۳	اول	(طبقه‌بندی‌شده)
۲۷	۵	اول	(طبقه‌بندی‌شده)
۲۸	۷	اول	(طبقه‌بندی‌نشده)
۲۸	۹	اول	(طبقه‌بندی‌نشده)
۲۹	۱۱	دوم	(طبقه‌بندی‌شده) ۹۸ خرداد
۲۹	۱۳	دوم	(طبقه‌بندی‌شده) ۹۹ خرداد
۳۰	۱۵	دوم	(طبقه‌بندی‌شده) ۹۹ شهریور
۳۱	۱۷	دوم	(طبقه‌بندی‌شده) ۱۴۰۰ دی
۳۱	۱۹	دوم	(طبقه‌بندی‌نشده) ۱۴۰۰ خرداد
۳۱	۲۱	دوم	(طبقه‌بندی‌نشده) ۱۴۰۱ خرداد
۳۲	۲۳	دوم	(طبقه‌بندی‌نشده) ۱۴۰۰ شهریور
۳۲	۲۵	دوم	(طبقه‌بندی‌نشده) ۱۴۰۱ شهریور

بازم‌بندی درس هویت اجتماعی

درس‌ها	نوبت اول	نوبت دوم	شهریور و دی‌ماه
اول	۴ نمره	۵ نمره	۱/۵ نمره
دوم	۴ نمره		۱/۵ نمره
سوم	۴ نمره		۱/۵ نمره
چهارم	۴ نمره		۱/۵ نمره
پنجم	۴ نمره		۱/۵ نمره
ششم	—	۳ نمره	۲/۵ نمره
هفتم	—	۳ نمره	۲/۵ نمره
هشتم	—	۳ نمره	۲/۵ نمره
نهم	—	۳ نمره	۲/۵ نمره
دهم	—	۳ نمره	۲/۵ نمره
جمع	۲۰ نمره	۲۰ نمره	۲۰ نمره

شماره	نوبت اول پایه دوازدهم	مدت آزمون: ۷۵ دقیقه	کلید رشته‌ها به جز انسانی	هویت اجتماعی												
		آزمون شماره ۱														
		درس اول														
۱/۵	۱	مفاهیم زیر را تعریف کنید. الف) کنش: ب) کنشگر: پ) پیامد ارادی:														
۱/۵	۲	در عبارات زیر، به کدام یک از ویژگی‌های کنش انسانی اشاره شده است؟ الف) فردی به مضرات استفاده بیش از اندازه فضاهای مجازی آگاه است ولی تصمیم به ترک آن نمی‌گیرد. (.....) ب) فتح قلعه اورست توسط تیم کوهنوردی (.....) پ) دادن کارت زرد به بازیکن خاطی، توسط داور (.....)														
۱	۳	نوع پیامدهای کنش (ارادی یا غیرارادی بودن) را در موارد زیر مشخص کنید. الف) دانشجویی، بعد از مطالعه کتاب درسی خود، مطالب را یاد می‌گیرد. (پیامد) ب) دانشجو، به سؤالات امتحانی پاسخ می‌دهد. (پیامد)														
		درس دوم														
۱	۴	در جاهای خالی، عبارات مناسب بنویسید. الف) اگر نباشد، هیچ هنجاری شکل نمی‌گیرد و هیچ یک از محقق نمی‌شوند. ب) ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی از طریق تحقق می‌یابند و پدیده‌های و کنترل اجتماعی را ضروری می‌سازند.														
۰/۵	۵	گزینه درست را انتخاب کنید. فردی به تنهایی و با صدای بلند، در حال مطالعه است، فرد دیگری وارد می‌شود. در این حالت، فعالیت فرد اول (.....) محسوب می‌شود؛ او برای رعایت حقوق فرد دوم (.....)، آهسته به مطالعه ادامه می‌دهد (.....). ۱) کنش اجتماعی - ارزش - هنجار ۲) کنش اجتماعی - هنجار - ارزش ۳) پدیده اجتماعی - ارزش - هنجار ۴) کنش انسانی - هنجار - ارزش														
۱	۶	با ذکر یک مثال نشان دهید که کنش اجتماعی فقط در حضور فیزیکی دیگران صورت نمی‌گیرد. <i>یعنی به پایی که آردها نیستند ولی کنش شما اجتماعی باشد.</i>														
۱/۵	۷	مفاهیم زیر را تعریف کنید. الف) هنجار: ب) پدیده اجتماعی: پ) ارزش:														
		درس سوم														
۱/۵	۸	هر یک از موارد زیر، از مصادیق فرهنگ می‌باشند یا جامعه؟ الف) پوشش زنان بلوچ: ب) مراسم عاشورا در اردبیل: پ) مردم شهر یزد:														
۱	۹	تعاریف ستون اول، به کدام یک از مفاهیم ستون دوم مربوط می‌شود؟ (۱ مورد اضافی است). <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">تعاریف</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">مفاهیم</td> </tr> <tr> <td>الف) مخالف ارزش‌ها، عقاید و هنجارهای فرهنگ عمومی هستند.</td> <td>☐ ۱- فرهنگ</td> </tr> <tr> <td>ب) بخشی از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند.</td> <td>☐ ۲- خرده فرهنگ موافق</td> </tr> <tr> <td>پ) خرده فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی</td> <td>☐ ۳- فرهنگ عمومی</td> </tr> <tr> <td>ت) شیوه زندگی گروهی از انسان‌ها که با یکدیگر زندگی می‌کنند.</td> <td>☐ ۴- جامعه</td> </tr> <tr> <td></td> <td>☐ ۵- ضد فرهنگ</td> </tr> </table>			تعاریف	مفاهیم	الف) مخالف ارزش‌ها، عقاید و هنجارهای فرهنگ عمومی هستند.	☐ ۱- فرهنگ	ب) بخشی از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند.	☐ ۲- خرده فرهنگ موافق	پ) خرده فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی	☐ ۳- فرهنگ عمومی	ت) شیوه زندگی گروهی از انسان‌ها که با یکدیگر زندگی می‌کنند.	☐ ۴- جامعه		☐ ۵- ضد فرهنگ
تعاریف	مفاهیم															
الف) مخالف ارزش‌ها، عقاید و هنجارهای فرهنگ عمومی هستند.	☐ ۱- فرهنگ															
ب) بخشی از فرهنگ که همه مردم یک جامعه در آن اشتراک دارند.	☐ ۲- خرده فرهنگ موافق															
پ) خرده فرهنگ‌های سازگار با فرهنگ عمومی	☐ ۳- فرهنگ عمومی															
ت) شیوه زندگی گروهی از انسان‌ها که با یکدیگر زندگی می‌کنند.	☐ ۴- جامعه															
	☐ ۵- ضد فرهنگ															

کتابخانه	kheilisabz.com	مدت آزمون: ۷۵ دقیقه	کلیه رشته‌ها به جز انسانی	هویت اجتماعی																				
نمره	نوبت اول پایه دوازدهم			آزمون شماره ۱																				
۱/۵	۱۰ آیا همه جوامع فرصت‌های یکسانی را برای انسان‌ها فراهم می‌آورند؟ توضیح دهید.																							
۱	<p style="text-align: right;">درس چهارم</p> <p>۱۱ به سؤالات زیر پاسخ کوتاه بدهید. الف) بخشی از فرهنگ که مردم به آن عمل می‌کنند، چه نام دارد؟ ب) دو ابزار مهم شناخت عقاید و ارزش‌ها را نام ببرید.</p>																							
۱/۵	<p>۱۲ در جاهای خالی جدول، نمونه‌هایی از آرمان‌های جامعه ایران را بنویسید.</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th colspan="2">آرمان‌ها</th> </tr> <tr> <th>بیرون از فرهنگ واقعی</th> <th>درون فرهنگ واقعی</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱-</td> <td>۱-</td> </tr> <tr> <td>۲- استکبارستیزی</td> <td>۲-</td> </tr> </tbody> </table>				آرمان‌ها		بیرون از فرهنگ واقعی	درون فرهنگ واقعی	۱-	۱-	۲- استکبارستیزی	۲-												
آرمان‌ها																								
بیرون از فرهنگ واقعی	درون فرهنگ واقعی																							
۱-	۱-																							
۲- استکبارستیزی	۲-																							
۱/۵	<p>۱۳ الف) نحوه ورود فرهنگ حق را به محدوده فرهنگ واقعی جوامع توضیح دهید. ب) جوامع مختلف در چه صورتی از حق منحرف و به سوی باطل گام برمی‌دارند؟ <i>یعنی فرهنگ حق با چه واسطه‌ای وارد فرهنگ واقعی می‌شود.</i></p>																							
۱	<p style="text-align: right;">درس پنجم</p> <p>۱۴ صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص نمایید. الف) ویژگی‌های انتسابی، ویژگی‌هایی هستند که خودمان آن‌ها را شکل می‌دهیم یا در شکل‌گیری آن‌ها سهم زیادی داریم. ب) هر جامعه‌ای با توجه به عقاید و ارزش‌هایش، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است.</p>																							
۰/۵	<p>۱۵ جمله «یک انسان باتقوا، جهانی را تغییر می‌دهد.» بر تعامل بین کدام بخش‌های هویتی دلالت دارد؟ (۱) اجتماعی - نفسانی (۲) نفسانی - اجتماعی (۳) طبیعی - نفسانی (۴) جسمانی - غیر جسمانی <i>به ترتیب قرار گرفتن ابعاد هویتی فیلی توبه کنید.</i></p>																							
۱/۵	<p>۱۶ نوع ویژگی‌های هویتی زیر را در جدول مشخص نمایید (علامت بزنید).</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>ویژگی</th> <th>ثابت</th> <th>متغیر</th> <th>فردی</th> <th>اجتماعی</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) زمان تولد</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>ب) ایرانی بودن</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>پ) موقعیت اجتماعی</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>				ویژگی	ثابت	متغیر	فردی	اجتماعی	الف) زمان تولد					ب) ایرانی بودن					پ) موقعیت اجتماعی				
ویژگی	ثابت	متغیر	فردی	اجتماعی																				
الف) زمان تولد																								
ب) ایرانی بودن																								
پ) موقعیت اجتماعی																								
۱	۱۷ نگاه فرهنگ اسلام به طبیعت و بدن چگونه است؟ توضیح دهید.																							
۲۰	جمع نمرات			موفق باشید																				

پاسخ‌نامه تشریحی

آزمون شماره ۱ (نوبت اول)

۱- الف) در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد، «کنش» می‌گویند.

ب) به انجام‌دهنده کنش، «کنشگر» می‌گویند.

پ) پیامدهایی که به اراده انسان‌ها، یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر، وابسته است.

۲- الف) ارادی بودن ب) هدف‌دار بودن پ) معنادار بودن

۳- الف) پیامد غیرارادی ب) پیامد ارادی

۴- الف) کنش اجتماعی - ارزش‌های اجتماعی

ب) کنش‌های اجتماعی - جامعه‌پذیری

۵- گزینه «۱»

۶- **مثال:** وقتی راننده‌ای پشت چراغ قرمز می‌ایستد و مقرراتی را رعایت می‌کند که مورد قبول دیگران است، کنش اجتماعی انجام داده است. (حتی اگر دیگران حضور فیزیکی نداشته باشند.)

۷- الف) هنجار اجتماعی: شیوه انجام کنش اجتماعی است که مورد قبول افراد جامعه قرار گرفته است.

ب) پدیده اجتماعی: به کنش اجتماعی و پیامدهای آن، پدیده اجتماعی می‌گویند.

پ) ارزش‌های اجتماعی: پدیده‌های مطلوب و خواستنی که مورد توجه و پذیرش اند و افراد یک جامعه، به آن‌ها گرایش و تمایل دارند.

۸- الف) فرهنگ ب) فرهنگ پ) جامعه

۹- الف) ۵ ب) ۳ پ) ۲ ت) ۱

(مورد ۴ اضافی است.)

۱۰- خیر. برخی از جوامع براساس عقاید و ارزش‌هایشان، **استعدادهای معنوی** انسان را نادیده می‌گیرند و یا فرصت شکوفایی فطرت آدمی را فراهم نمی‌آورند و برخی دیگر مانع بسط ابعاد دنیوی وجود انسان می‌شوند و نسبت به نیازهای مادی و دنیوی انسان بی‌توجه‌اند و با رویکرد **دنیاگریز** خود، از توانمندی‌های آدمی برای آباد کردن جهان استفاده نمی‌کنند.

۱۱- الف) فرهنگ واقعی ب) عقل و وحی

۱۲-

آرمان‌ها	
بیرون از فرهنگ واقعی	درون فرهنگ واقعی
۱- ساده‌زیستی	۱- کمک به هم‌نوعان در حوادث طبیعی
۲- وجدان کاری بالا	۲- استکبارستیزی

۱۳- الف) جوامع مختلف با ایمان به حق، حقیقت را به فرهنگ آرمانی خود وارد می‌کنند و با عمل کردن براساس عقاید حق، آن‌ها را به فرهنگ واقعی‌شان وارد می‌نمایند.

ب) در صورتی که به حق ایمان نیاورند و مطابق با آن عمل نکنند.

۱۴- الف) غلط

عبیرت صحیح: ویژگی‌های اکتسابی، ویژگی‌هایی هستند که خودمان آن‌ها را شکل می‌دهیم یا در شکل‌گیری آن‌ها سهم زیادی داریم.

ب) صحیح

۱۵- گزینه «۲»

۱۶-

ویژگی	ثابت	متغیر	فردی	اجتماعی
الف) زمان تولد	*		*	
ب) ایرانی بودن	*			*
پ) موقعیت اجتماعی		*		*

۱۷- در فرهنگ اسلام، انسان به عنوان خلیفه خداوند، وظیفه عمران و آبادانی طبیعت را بر عهده دارد و حق ندارد برخلاف اراده حکیمانه الهی در طبیعت و بدن خود تصرفاتی انجام دهد.

آزمون شماره ۲ (نوبت اول)

۱- الف) کنش - کنشگر ب) احتمالی - قطعی

پ) کنش - آگاهی

۲- الف) پیامد غیرارادی ب) پیامد غیرارادی

پ) پیامد ارادی

۳- الف) ۵ ب) ۲ پ) ۴ ت) ۱

(موارد ۳ و ۶ اضافی است.)

۴- الف) منظور از دیگران، یعنی کسانی که کنشگران، با توجه به آن‌ها دست به کنش می‌زنند. ب) مدرسه، خانواده، گروه دوستان، هنجارها، ارزش‌های اجتماعی (ذکر ۲ مورد)

۵- الف) کنش فردی: ۱) مسواک زدن ۲) مطالعه کردن

ب) کنش اجتماعی: ۱) رعایت مقررات مدرسه ۲) هدیه دادن به والدین

۶- الف) ۱ ب) ۵ پ) ۲ ت) ۳

(موارد ۴ و ۶ اضافی است.)

۷- کوه پدیده‌های طبیعی و ساختمان اداری، پدیده‌های اجتماعی است. پدیده‌های اجتماعی را انسان‌ها در ارتباط با یکدیگر به وجود می‌آورند و چون افراد با آگاهی، اراده و هدف عمل می‌کنند، پدیده‌های اجتماعی (ساختمان اداری) معنادارند، حال آن‌که پدیده‌های طبیعی (کوه) با اراده و آگاهی انسان‌ها ایجاد نمی‌شود و معنادار نمی‌باشد.

۸- الف) آگوست کنت ب) فرهنگ پ) آموزش (تربیت)

۹- **مثال:** «زبانی که مردم یک جامعه با آن صحبت می‌کنند.»

محدودیت: زبان، قواعد پیچیده‌ای دارد که مردم باید آن را بیاموزند و نمی‌توانند هر طور که دلشان بخواهد کلمات و جملات را به کار ببرند.

فرصت: زبان، فرصت ارتباط با هم‌زبانان و مبادله معانی پیچیده را فراهم می‌آورد.

۱۰- نمادها - هنجارها ب) ارزش‌ها - عقاید

۱۱- الف) صحیح ب) غلط

عبیرت صحیح: برای جوامع امکان پذیرش حق و باطل وجود دارد، اما حق و باطل بر مدار گزینش آن‌ها تغییر نمی‌کنند.

۱۲- ارزش‌های حق: ۱) توحید ۲) عدالت

ارزش‌های باطل: ۱) شرک ۲) ظلم

۱۳- الف) فرهنگ آرمانی: ارزش‌هایی که مردم یک جامعه از آن جانبداری می‌کنند و رعایت آن را لازم می‌دانند اما در عمل ممکن است آن را نادیده بگیرند.

ب) فرهنگ باطل: بخش‌هایی از فرهنگ که از نظر علمی قابل دفاع نباشد و براساس خرافات شکل گرفته باشد.

۱۴- الف) جسمانی - نفسانی ب) ناخودآگاه - اجتماعی

پ) انتسابی - اکتسابی

۱۵- الف) مکان تولد ب) دانش‌آموز بودن

پ) دختر بودن ت) ایرانی بودن

۱۶- هر جامعه‌ای با توجه به عقاید و ارزش‌هایش با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینه پیدایش و رشد همان هویت را فراهم می‌آورد و امکان پیدایش و رشد دیگر انواع را تضعیف می‌کند.

مثال: فرهنگ متجدد با ویژگی‌های فردگرایی، انضباط و مال‌اندوزی سازگار است و با ویژگی‌های قناعت، بندگی خدا و توکل سازگار نیست.

درس نامه توپ برای شب امتحان

❖* ○ حالا یک مثال جالب در مورد معنادار بودن کنش:

بوق زدن راننده، یک کنش است که در موقعیت‌های مختلف، معانی متفاوتی دارد، مانند: سوار کردن مسافر / سلام کردن به یک دوست / خداحافظی از یک دوست دیگر! / اظهار شادی در عروسی / اعتراض به برخی رانندگان و ... می‌بینید، یک کنش و این همه معنا!

پیامدهای کنش

هر کنشی آثار و پیامدهایی دارد که شامل پیامدهای ارادی و پیامدهای غیرارادی می‌باشند. برای درک تفاوت این پیامدها از یکدیگر، به اطلاعات جدول زیر توجه کنید:

پیامدهای ارادی	پیامدهای غیرارادی
۱- پیامدهایی که به اراده انسان‌ها؛ یعنی خود کنشگر یا افراد دیگر وابسته‌اند. ۲- این دسته از پیامدها خودشان کنش هستند و باید کنشگری آن‌ها را انجام دهد. ۳- پیامدهای ارادی کنش، احتمالی‌اند؛ یعنی ممکن است انجام بشوند یا نشوند.	۱- پیامدهایی که به اراده انسان‌ها بستگی ندارند. ۲- این دسته از پیامدها، کنش نیستند که لازم باشد کنشگری آن‌ها را انجام دهد بلکه نتیجه طبیعی کنش‌اند. ۳- پیامدهای غیرارادی کنش قطعی‌اند؛ یعنی حتماً انجام می‌شوند.

مثال: (پیامدهای ارادی)

① دانشجویی کتاب درسی خود را مطالعه می‌کند و در پی آن، اولاً به سؤالات امتحانی پاسخ می‌دهد، ثانیاً استاد متناسب با تلاش این دانشجو به او نمره می‌دهد. پاسخ‌دادن به سؤالات امتحانی و نمره‌دادن استاد، پیامدهای ارادی کنش مطالعه‌کردن است که اولی به اراده خود کنشگر و دومی به اراده دیگری وابسته است.

② فردی سلام می‌کند، پاسخ‌دادن یا پاسخ‌ندادن او، پیامد ارادی کنش او محسوب می‌شود که به اراده جواب‌دهنده سلام وابسته است.

مثال: (پیامدهای غیرارادی)

① وقتی شما پنجره‌ها را باز می‌کنید، هوای کلاس عوض می‌شود.

② فردی که وضو می‌گیرد، دست و صورت او پاکیزه می‌شود.^۱

نکته: معمولاً انسان‌ها کنش‌های خود را با توجه به پیامدهای ارادی و غیرارادی آن‌ها انجام می‌دهند و از انجام برخی کنش‌ها، به دلیل پیامدهای نامطلوبشان خودداری می‌کنند.

درس ۲: پدیده‌های اجتماعی

انواع کنش

کنش اجتماعی

شکل‌گیری پدیده‌های اجتماعی
معنادار بودن پدیده‌های اجتماعی

مفاهیم کلیدی

کنش فردی / کنش اجتماعی / دیگران / پدیده‌های اجتماعی / هنجار اجتماعی / ارزش‌های اجتماعی / پدیده‌های طبیعی

۱- وضو سه اثر دارد: نظافت جسم، نشاط روح و تقرب و نزدیکی به خداوند متعال. (امام رضا (ع))

درس ۱: کنش‌های ما

کنش / کنشگر
ویژگی‌های کنش
پیامدهای کنش

مفاهیم کلیدی

کنش / کنشگر / آگاهانه بودن کنش / ارادی بودن کنش / هدف‌دار بودن کنش / معنادار بودن کنش / پیامدهای ارادی کنش / پیامدهای غیرارادی کنش

کنش / کنشگر

در علوم انسانی به فعالیتی که انسان انجام می‌دهد، «کنش» و به انجام‌دهنده آن «کنشگر» می‌گویند. بر این اساس، فعالیت‌هایی مانند نماز خواندن، مطالعه و ورزش کردن که با اراده و آگاهی ما انسان‌ها انجام می‌شوند، کنش محسوب می‌شوند، اما ضربان قلب و گردش خون در بدن، کنش محسوب نمی‌شوند.

ویژگی‌های کنش

کنش ما انسان‌ها، دارای ویژگی‌هایی هستند که در جدول زیر ملاحظه می‌کنید:

ویژگی‌های کنش	تعریف	مثال
۱- آگاهانه بودن	کنش وابسته به آگاهی آدمی است و بدون آگاهی انجام نمی‌شود.	- سخن گفتن یک کنش است. اگر ما آگاهی خود را نسبت به کلمات و معانی آن‌ها از دست بدهیم، از گفتار باز می‌مانیم.
۲- ارادی بودن	کنش به اراده انسان وابسته است؛ یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، کنش انجام نمی‌شود. پس برای انجام کنش، علاوه بر آگاهی، اراده انسان نیز ضروری است. *	- شما پس از برگشت از دبیرستان، اراده می‌کنید که ابتدا استراحت کنید و بعد تکالیف درسی خود را انجام دهید یا برعکس.
۳- هدف‌دار بودن	فعالیت انسان با قصد و هدف خاصی انجام می‌شود، اگرچه ممکن است همیشه به آن هدف نرسد.	- فردی از میان جمع برمی‌خیزد و با قصد و هدف خاصی (تغییر هوا) در و پنجره اتاق را باز می‌کند.
۴- معنادار بودن	با توجه به ویژگی‌های فوق، کنش انسان، برخلاف فعالیت سایر مخلوقات، معنادار است. انسان‌ها با توجه به معنای کنش خود، آن را انجام می‌دهند.	- دانش‌آموزی در کلاس، دست خود را بالا می‌آورد، معنای کار او اجازه‌خواستن از معلم است. معلم در صورتی می‌تواند به او پاسخ مناسب بدهد که معنای کنش او را بیابد. **

* **نکته:** کنش‌ها ممکن است با اشتیاق یا با اکراه یا حتی از روی اضطرار و بنا به ضرورتی انجام شوند، اما در هر حال ارادی‌اند.

مثال: فردی که از خطر می‌گریزد، با اراده خود این کنش را انجام می‌دهد؛ او می‌توانست بماند و با خطر روبه‌رو شود یا ...